

ΑΠΟ ΤΟ 1967

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2011

A. Να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο στη νέα ελληνική γλώσσα:

Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplorum vetustas; quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet. Quam multas imagines fortissimorum virorum – non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum – scriptores et Graeci et Latini nobis reliquerunt!

.....
Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit ? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»?

Μονάδες 40

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

32. Γεμάτα είναι όλα τα βιβλία, γεμάτοι οι λόγοι των σοφών, γεμάτη είναι η αρχαιότητα από πρότυπα υποδειγματικής συμπεριφοράς. Όλα αυτά (τα πρότυπα) θα έμεναν στην αφάνεια αν δεν τα συνόδευε το φως των Γραμμάτων. Πόσο πολλές εικόνες γενναιότατων αντρών μας άφησαν κληρονομιά οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι συγγραφείς, όχι μόνο για να τις ατενίζουμε αλλά και για να τις μιμούμαστε!

43. Μήπως ήρθα σε εχθρό και είμαι αιχμάλωτα στο στρατόπεδό σου; Σε τέτοιο σημείο με κατόνησε η μακροζωία και τα έρμα γερατεία μου, που να σε δω πρώτα εξόριστο και ύστερα εχθρό; Πώς μπόρεσες να ερημώσεις αυτή τη χώρα που σε γέννησε και σε ανάθρεψε; Δε σου πέρασε η οργή τη στιγμή που πατούσες τα σύνορα της πατρίδας σου; Παρόλο που είχες φτάσει με τόσο εχθρική κι απειλητική διάθεση γιατί, σαν είδες τη Ρώμη, δεν πέρασε αυτή η ιδέα από το μυαλό σου: «Μέσα σε εκείνα εκεί τα τείχη βρίσκονται το σπίτι μου κι οι θεοί μου, η μάνα, η γυναίκα και τα παιδιά μου»;

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

32.

libri: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό = liber

exemplorum: την αιτιατική του ενικού = exemplum

tenebris: την ονομαστική στον ίδιο αριθμό = tenebrae

lumen: την αιτιατική στον πληθυντικό αριθμό = lumina

imagines: την κλητική στον ενικό αριθμό = imago

fortissimorum: την αφαιρετική ενικού του ίδιου γένους στον συγκριτικό βαθμό = fortiore

virorum: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό = viri

nobis: τη δοτική ενικού στο ίδιο πρόσωπο = mihi

43.

tuis: την ονομαστική στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό και στο ίδιο γένος = tua

exsulem: την γενική ενικού = exsulis

hanc: την αφαιρετική ενικού στο ουδέτερο γένος = hoc

fines: τη δοτική στον ίδιο αριθμό = finibus

minaci: την κλητική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος στον ίδιο βαθμό = minacia

illa: την ίδια πτώση ενικού αριθμού στο ίδιο γένος = illud

mater: τη γενική πληθυντικού = matrum

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

32.

sunt: το απαρέμφατο του παρακειμένου = fuisse

accederet: την αφαιρετική του σουπίνου = accessu

imitandum: το γ' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα και παρατατικού στην υποτακτική = imitetur, imitaretur

reliquerunt: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην παθητική φωνή = relinqui

43.

traxit: τη γενική και αιτιατική του γερονδίου = trahendi, trahendum

viderem: το β' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα και του παρακειμένου στην υποτακτική στην ίδια φωνή = videatis, videritis

potuisti: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα και του μέλλοντα στην οριστική = possunt, poterunt

cecidit: το β' ενικό πρόσωπο του παρατατικού και υπερσυντελικού στην οριστική στην ίδια φωνή = cadebas, cecideras

perveneras: το β' και γ' πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα στην προστακτική στην ίδια φωνή = pervenitote, perveniunto

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

32.

pleni = Είναι κατηγορούμενο στο λόγω του sunt

sapientium = Είναι γεική υποκειμενική στο voces

nobis = Είναι έμμεσο αντικείμενο στο reliquerunt

43.

deinde = Είναι επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο viderem

animo = Είναι αφαιρετική οργανική που δηλώνει τρόπο στο perveneras

(μονάδες 10)

Γ1β. ut primum exsulem deinde hostem te viderem: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση (μονάδες 2) καθώς και τον χρόνο εκφοράς (μονάδες 2).

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

43.

Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το **tales**. Εισάγεται με το συμπερασματικό σύνδεσμο **ut**, προεξαγγέλλεται από την αντωνυμία hoc, ως καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική (όπως όλες οι συμπερασματικές προτάσεις), γιατί το συμπέρασμα στη λατινική θεωρείται πάντα μία υποκειμενική κατάσταση. Χρόνου παρατατικού (**viderem**), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (οριστική παρακειμένου: **traxit**). Δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν. Έχουμε ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων. Το συμπέρασμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του. Χρησιμοποιείται ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο ρήμα εξάρτησης.

Γ2α. In hoc me longa vita et infelix senecta traxit: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(μονάδες 6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

43.

In hoc ego a longa (αφαιρετική ενικού) vita (αφαιρετική ενικού) et ab infelici senecta (αφαιρετική ενικού) tracta est.

Γ2β. quae iacerent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet: να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο έτσι ώστε να εκφράζει υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

(μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

32.

υπόθεση: nisi litterarum lumen accedat (υποτακτική ενεστώτα)
απόδοση: quae iaceant (υποτακτική ενεστώτα) in tenebris omnia

Γ2γ. Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit?: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το «Mater interrogat (filium)».

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

43.

Mater interrogat filium qui potuerit populari eam terram, quae illum genuerit atque aluerit.

Μονάδες 15

Επιμέλεια Καθηγητών Φροντιστηρίων Βακάλη